وقۇ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ: شۇلەن شۇعىلاسىن شاشىپ، سان مىڭداعان وتباسىن نۇرلاندىردى

(باسى 1 ـ بەتتە)

كەڭ جولاقتى يننەرنەت جەلىسى مەكتەپتەرگە، ساپالى بايلىقتار كلاستارعا جەتكىزىلدى، بۇلتتىق ساباقحانادان بارلىق ادام يگىلىكتەندى. بەرتىنگى برنەشە جىلدا توقسۇ اۋدانى ىلگەرىندى ـ كەيىندى 64 ورتا، باستاۋىش مەكتەپكە ۋپتيكالىق كەڭ جولاق جالعاپ، رادىو جۇيەسىن قۇرىپ، اۋىل ـ قىستاق مەكتەپتەرى وقىتۋ، وقىتۋ ـ زەرتتەۋ، وقتۇشلاردى تاربيەلەۋ سياقتى جاقتاردا ينفورماتسيالاندىرۋمەن تولىق قامتۋدى جۇزەگە اسىردى.

"بىلتىردان بەرى توقسۇ اۋدانى 180 ميللىون يۋان قارجى قوسىپ، وقۋ ـ اعارتۋ نەگىزدىك قۇرىلىستارعا قۇرىلىسىنىڭ سەرپىننىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، مەكتەپتەردى جاڭادان سالۋ، كەڭەيتىپ سالۋ ارقىلى 1890 وقۇشىنىڭ وقۋعا ءتۇسۋى قيىن بولۋ ماسەلەسىن شەشتى"، ـ دەدى توقسۇ اۋدانىدىق وقۋ ـ اعارتۋ، علىم ـ تەحنيكا مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۇجيى گو چياڭ. توقسۇ اۋدانى باستان ـ اياق وقۋ ـ اعارتۋدى الدىمەن دامتۋ ستراتەگياسىنا تابانداي بولىپ، قوعامدىق ورتاق تانىمدى ءونىمدى ۇيىستىرىپ، وقۋ ـ اعارتۋدىڭ كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋداعى نەگىزدىك، جەتەكشى، جالپى جاعداي سيپاتتى رولىن كورنەكتىلەندىردى.

وقتۇ شارت ـ جاعدايىن جاقسارتۋ قالا مەن اۋىلدىڭ وقۋ ـ اعارتۋ پارقىن ازايتۋداعى العاشقى قادام عانا، وقۋ ـ اعارتۋدىڭ بىركەلكى دامۋى وقتۇشى، وقتۇدى باسقارۋ سياقتى جۇمساق كۇشتەر جاعىنان كوبىرەك بەينەلەندى. بەرتىنگى جىلدارى اقسۇ قالاسى، سانجى قالاسى وقۋ ـ اعارتۋ توپتارىنىڭ قالا مەن اۋىلدا ءبىر تۇلعالاندىرىپ وقتۇ جۇرگىزۋدى، ورتا، باستاۋىش مەكتەپتەردى بىرلەستىرىپ، ماتاپ دامتۋدى جولعا قويۋ ارقىلى ۇستانىم جەتكىزىپ، وقتۇ جەتكىزىپ، باسقارۋ جەتكىزىپ، ساپالى مەكتەپتەرگە ەگىن، مال شارۋاشىلىق رايوندارىنداعى ءالسز مەكتەپتەردى جەتەكەتەكتىزىپ، مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋدىڭ ساپالى، بىركەلكى دامۋىن جان ـ جاقتى ىلگەرىلەتتى.

"وقۋ ـ اعارتۋدى الدىمەن دامتۋ" ۇستانىمى وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ونىمدىلىگىن اناعۇرلىم كۇشەيتىپ، حالىقتا تيىمدىلىك جەتكىزۋگە ءتيپتى دە جاقسى جاۋاپ بەردى. رايونىمىز كەدەي وڭىرلەردى ماڭىزدى ءتۇيىن ەتىپ، وقۋشا ءتىلىندە كوپ كلاستاردى كۇش سالا ازايتىپ، اۋىل ـ قالاشقاتارداعى جاتاقتى مەكتەپ پەن اۋىل ـ قىستاقتاردىڭ شاعىن كولەمدى مەكتەپ قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، اۋىل ـ قىستاق مەكتەپتەرىندە وقتۇدى ينفورماتسيالاندىرۋ قۇرىلىسىن ىلگەرىلەتىپ، مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋ مەكتەپتەرىنىڭ وقتۇ شارت ـ جاعدايىن كورنەكتى جاقسارتتى، وقۋ ـ اعارتۋ، وقتۇ ساپاسى ورنىقتى جوعارىلادى. بيىل جىل سوڭىنان بۇرىن بۇكىل رايونىمىز اۋدان كولەمىندەگى مىندەتتى وقۋ ـ اعارتۋدىڭ دامۋىن نەگىزىنەن بىر ـ كەلكىلەندىرۋ نىساناسىن جۇزەگە اسىرادى.

كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەدى، وقۋ ارقىلى ونەرىن جەتىلدىردى

لوپ اۋدانى مينيۋە كىلەم يمپورت ـ ەكسپورت شەكتى سەرىكتەستىگىندەگى 21 جاستاعى كىلەم جوبالاۋشى ميھرنيسا ماھەتيمن جايداري، وزبەك سەنىمى كۇشتى، قىزمەتتە اسا ۇقىپتى. 2 جىلدىڭ الدىندا ول كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى ءوزىنىڭ ارمانىن جۇزەگە اسىرىپ قالماستان، تاعى وتباسىنداعىلاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋىنا كومەكتەسەتىندىگىن ويلاپ كورمەگەن ەدى.

ميھرنيسا لوپ اۋدانى دول اۋىلى باشارىق قىستاعىندەگى ءبىر كەدەي وتباسىنان كەلگەن، لوپ اۋداندىق كاسىپتىك ـ تەحنيكالىق مەكتەبىنىڭ كىلەم توقۋ كاسىبىنەن وقۋ بىتىرگەن. 2018 ـ جىلى پراكتيكا ستەگەن كەزىندە ول ءبىر سەرىكتەستىكتەن پەن كەلسىم جاساستى. ميھرنيسا تۇرعان بۇل سەرىكتەستىك اۋتونوميالى رايونىنىڭ اۋىل شارۋاشىلىعىن كاسىپ سالالاندىرۋداعى ءتۇيىندى، جەتەكشى كاسىپورنى. ول وسىندا قىزمەت ستەگەندىگىن ايرىقشا قاستەرلەيدى.

"ءبىر ايدا 3500 يۋان ەڭبەكاقى الامىن، وتباسىمدا مەنىڭ كىرىسىم ەڭ كوپ". وتباسىنىڭ جاعدايىن جاقسارتۋدى العاشقى ماقسات ەتكەن ميھرنيسا، نىڭ ارمانىنا بۇل كۇندەر تاعى تىڭ ارمان قوسىلدى: ياعني الداعى بىرنەشە جىلدا ءوزى جوبالاعان كىلەم دەردى بۇكىل ەلمەزدىڭ جەر ـ جەرىنە ساتۋ.

ءبىر ادامدى كاسىپتىك ـ تەحنيكالىق جاقتان تاربيەلەپ، ءبىر ادامدى جۇمىستاندىرىپ، ءبىر وتباسىن كەدەيلىكتەن ارىلتىنى. رايونىمىز "بارلىق ادامنىڭ وقيتىن وقۋى بولۋ، ءبارىنىڭ ونەرى بولۋ، وتباسىلارىنىڭ ءبارىنىڭ ءۇمىتى بولۋ" سىندى وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ جاعدايىن كۇش سالا قالىپتاستىرىپ، كەدەي وتباسىلارىنىڭ "كەدەيلىك تامىرىن" ءۇزىپ تاستاۋدىن دەمەدى. اۋتونوميالى رايون نازاردى كەدەي وڭىرلەرگە، كەدەي حالىققا شوعىرلاندىرىپ، وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستى ماڭىزدى ءتۇيىن ەتىپ، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋدىڭ كوتەرىمدىلىك قۇنىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، قاشقار ايماعى، قىزىلسۋ قىرعىز اۆتونوميالى وبلىسى سياقتى جەرلەردەگى جوعارى دارەجەلى كاسىپتىك مەكتەپتەر قۇرىلىسىن جەدەل ىلگەرىلەتتى. سونىمەن بىرگە، جەر ـ جەر كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋعا وقۋشى ماڭىزدى قابىلداۋ سەرپىننىن كۇشەيتىپ، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋدىڭ كوتەرىمدىلىك قۇنىن ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، قاشقار ايماعى، قىزىلسۋ قىرعىز اۆتونوميالى وبلىسى سياقتى جەر ـ جەرلەردەگى جوعارى دارەجەلى كاسىپتىك مەكتەپتەر قۇرىلىسىن جەدەل ىلگەرىلەتتى. سونىمەن بىرگە، جەر ـ جەر كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋعا وقۋشى قابىلداۋ سەرپىننىن كۇشەيتىپ، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدا ماڭىزدى ءرول اتقارىپ كەلەدى.

بۇدان سىرت، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلەردى دالمە ـ ءدال سۇيەمەلدەۋ ايماق ـ وبلىستاعى ورتا دارەجەلى كاسىپتىك مەكتەپتەرگە اسىرىپ قالماستان، تاعى وتباسىنداعىلاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلۋىنا كومەكتەسەتىندىگىن ويلاپ كورمەگەن ەدى.

ميھرنيسا لوپ اۋدانى دول اۋىلى باشارىق قىستاعىندەگى ءبىر كەدەي وتباسىنان كەلگەن، لوپ اۋداندىق كاسىپتىك ـ تەحنيكالىق مەكتەبىنىڭ كىلەم توقۋ كاسىبىنەن وقۋ بىتىرگەن. 2018 ـ جىلى پراكتيكا ستەگەن كەزىندە ول ءبىر سەرىكتەستىك پەن كەلسىم جاساستى. ميھرنيسا تۇرعان بۇل سەرىكتەستىك اۋتونوميالى رايونىنىڭ اۋىل شارۋاشىلىعىن كاسىپ سالالاندىرۋداعى ءتۇيىندى، جەتەكشى كاسىپورنى. ول وسىندا قىزمەت ستەگەندىگىن ايرىقشا قاستەرلەيدى.

"ءبىر ايدا 3500 يۋان ەڭبەكاقى الامىن، وتباسىمدا مەنىڭ كىرىسىم ەڭ كوپ". وتباسىنىڭ جاعدايىن جاقسارتۋدى العاشقى ماقسات ەتكەن ميھرنيسا، نىڭ ارمانىنا بۇل كۇندەر تاعى تىڭ ارمان قوسىلدى: ياعني الداعى بىرنەشە جىلدا ءوزى جوبالاعان كىلەم دەردى بۇكىل ەلمەزدىڭ جەر ـ جەرىنە ساتۋ.

ءبىر ادامدى كاسىپتىك ـ تەحنيكالىق جاقتان تاربيەلەپ، ءبىر ادامدى جۇمىستاندىرىپ، ءبىر وتباسىن كەدەيلىكتەن ارىلتىنى. رايونىمىز "بارلىق ادامنىڭ وقيتىن وقۋى بولۋ، ءبارىنىڭ ونەرى بولۋ، وتباسىلارىنىڭ ءبارىنىڭ ءۇمىتى بولۋ" سىندى وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ جاعدايىن كۇش سالا قالىپتاستىرىپ، كەدەي وتباسىلارىنىڭ "كەدەيلىك تامىرىن" ءۇزىپ تاستاۋدىن دەمەدى. اۋتونوميالى رايون نازاردى كەدەي وڭىرلەرگە، كەدەي حالىققا شوعىرلاندىرىپ، وڭتۇستىك شينجياڭداعى 4 ايماق ـ وبلىستاعى ءتۇيىن ەتىپ، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدا ماڭىزدى ءرول اتقارىپ كەلەدى.

بۇدان سىرت، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلەردى دالمە ـ ءدال سۇيەمەلدەۋ ايماق ـ وبلىستاعى ورتا دارەجەلى كاسىپتىك مەكتەپتەر قۇرىلىسىن جەدەل ىلگەرىلەتتى. سونىمەن بىرگە، جەر ـ جەر كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋعا وقۋشى قابىلداۋ سەرپىننىن كۇشەيتىپ، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدا ماڭىزدى ءرول اتقارىپ كەلەدى.

بۇدان سىرت، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ايماق ـ وبلىستاعى ورتا دارەجەلى كاسىپتىك مەكتەپتەر قۇرىلىسىن جەدەل ىلگەرىلەتتى. سونىمەن بىرگە، جەر ـ جەر كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋعا وقۋشى قابىلداۋ سەرپىننىن كۇشەيتىپ، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋدا ماڭىزدى ءرول اتقارىپ كەلەدى.

بۇدان سىرت، كاسىپتىك وقۋ ـ اعارتۋ ارقىلى كەدەيلەردى دالمە ـ ءدال